

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

MAAILMAN TILA JA YMPÄRISTÖKRIISI

JANNE S. KOTIAHO

ekologian professori
Luontopaneelin puheenjohtaja

Kohti planetaarista hyvinvointia työpaja
Jyväskylä, Majakoski 15.11.2019

NÄYTTÖÖN PERUSTUVAA TIETOA PÄÄTÖKSENTEKOON

Hallitustenvälinen luontopaneeli

Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services

The assessment report on
**LAND
DEGRADATION AND
RESTORATION**
SUMMARY FOR POLICYMAKERS

ipbes Intergovernmental Science-Policy
Platform on Biodiversity and
Ecosystem Services

NÄYTTÖÖN PERUSTUVAA TIETOA PÄÄTÖKSENTEKOON

LUONTOPANEELI –
SUOMEN KANSALLINEN IPBES-PANEELI

**Globaali arviointiraportti
biodiversiteetistä ja
ekosysteemipalveluista**

YHTEEENVETO PÄÄTTÄJILLE

www.luontopaneeli.fi

Luontopaneeli

Suomen kansallinen
IPBES -paneeli

Hiilineutraali ja monimuotoisuuden turvaava Suomi
Ilmiöpöytä 21.5.2019

TILANNEKUVA GLOBAALI

Globaali arviointiraportti
biodiversiteetistä ja
ekosysteemipalveluista

YHTEENVETO PÄÄTTÄJILLE

- Ihminen on pilannut tai hävittänyt suuren osan luonnosta, sen lajeista ja luontotyypeistä
- Luonnon monimuotoisuuden ja sen tuottamien ekosysteemipalveluiden hävittäminen on nyt nopeampaa kuin koskaan ihmiskunnan historiassa
- Hävitys uhkaa ihmiskunnan itsensä hyvinvointia ja olemassaoloa
- Asteittainen muutos kohti kestävämpää tuotantoa ja kulutusta ei enää riitä saattamaan ihmiskuntaa kestävä kehityksen mukaiselle polulle
- Ainoa vaihtoehto on tehdä mittavia ympäristön tilaa tukevia järjestelmämuutoksia

TILANNEKUVA GLOBAALI

- Yli kolmannes maapallon pinta-alasta maatalouden käytössä
 - 30 % maatalousmaasta rehutuotannossa eläimille
 - Vuoteen 2050 eläinperäisten tuotteiden kysyntä kaksinkertaistuu vuodesta 2000
- Vajaa neljännes maapallon pinta-alasta säästynyt merkittävältä ihmisvaikutuksilta
 - Vuoteen 2050 mennessä tämä pinta-ala kutistuu alle 10 %:iin
 - Ihmisen tarpeisiin käyttökelvotonta autiomaata, vuoristoa ja tundraa
- Rajuimman hävityksen kohteena kosteikot ja suot, joista 87 % menetetty
- Ekosysteemien heikennykestä johtuva CO² päästö on 2000-luvulla ollut 3,6 – 4,4 miljardia tonnia vuodessa (10-15 %)
 - Keskeiset syyt maatalousmaan köyhtyminen, metsäelinympäristöjen heikennys, metsien hävitys ja soiden kuivatus

TILANNEKUVA GLOBAALI

- Maailman selkärankaisten lajien populaatiot ovat pienentyneet keskimäärin 60 % vuosien 1970 ja 2014 välillä
- Nisäkkäiden biomassa vähentynyt > 80 %

NÄYTTÖÖN PERUSTUVAA VASTUULLISTA JOURNALISMIA

Uutiset Areena Urheilu Valikko

UUTISET Tuoreimmat Urheilu Sää Kotimaa Ulkomaat Talou

WWF säikäytti pahan kerran: Hetken jo luultiin eläinkunnan kuolevan läjäpäin, mutta ei kuitenkaan ihan niin – tiedotteesta vain unohtui yksi sana

yle Uutiset Areena Urheilu Valikko

UUTISET Tuoreimmat Urheilu Sää Kotimaa Ulkomaat Talous Poliitiikka Kulttuuri

WWF varoittaa: Eläinten määrä on romahtanut hälyttävästi – tällä vauhdilla monista lajeista kohta enää rippeet jäljellä

Ihminen riistää muiden elinmahdollisuudet. Suomessa linnuista yli kolmannes on uhanalaisia.

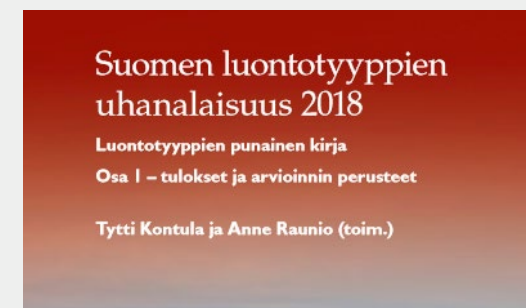
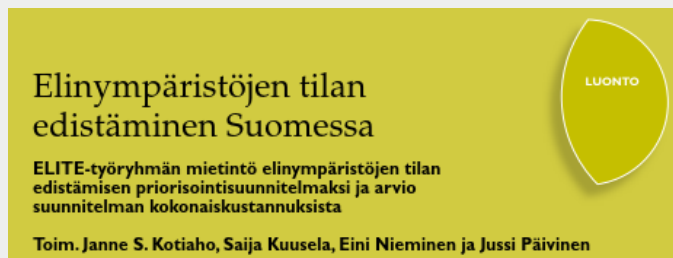
YMPÄRISTÖTIEDON
FOORUMI

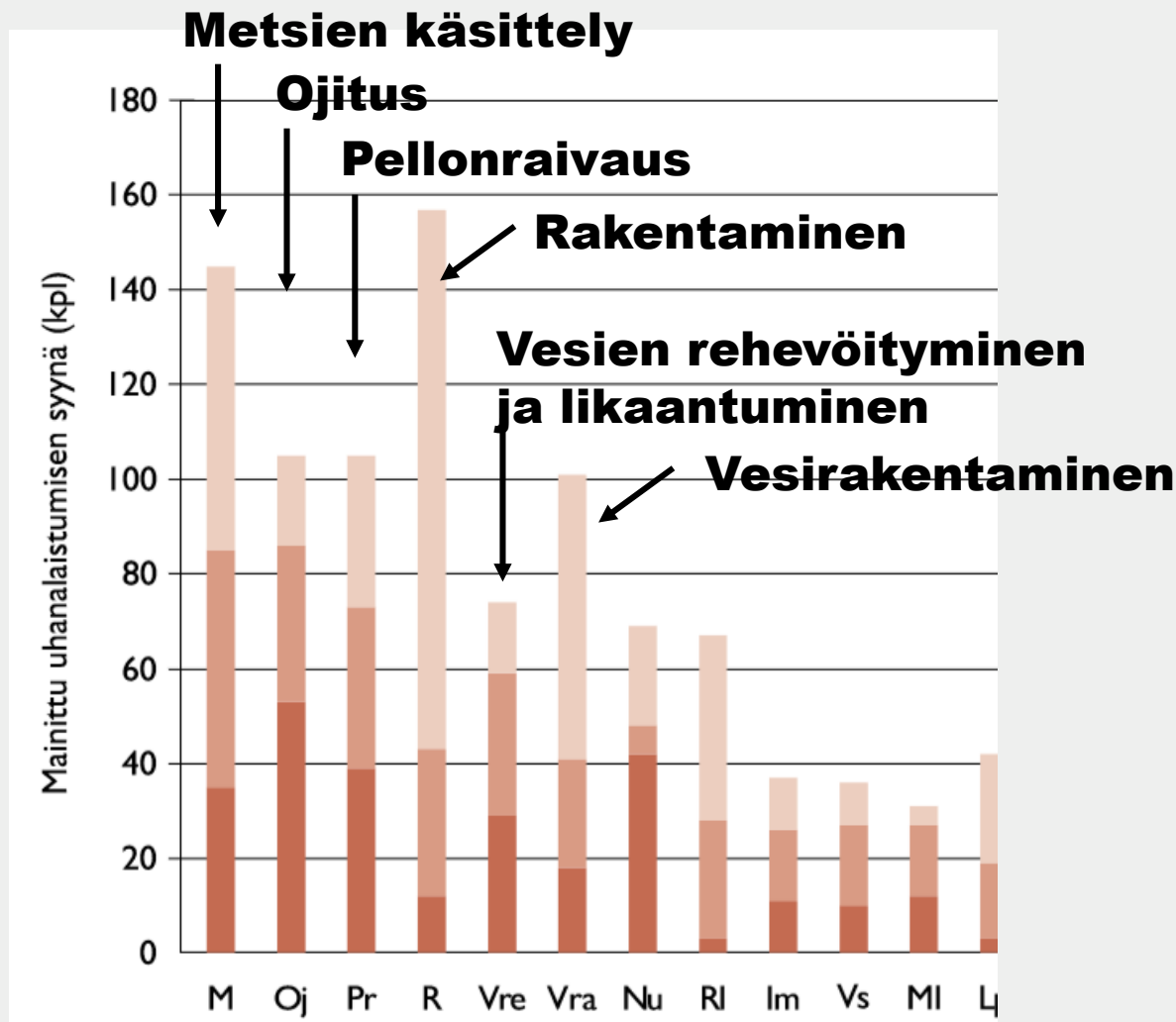
TILANNEKUVA SUOMI

- Suomessa metsien luontotyypeistä 77 % uhanalaisia ja metsien tilaa heikennetty keskimäärin 68 %
- Suomessa soiden luontotyypeistä 56 % uhanalaisia ja soiden tilaa heikennetty keskimäärin 43 %
- Suomessa kaikista luontotyypeistä 48 % uhanalaisia ja kaikkien tilaa yhteensä heikennetty 61 %
- Suomen 48 000 lajista 12 % eli n. 5700 uhanalaisia
- Kansainväliset sopimukset ovat olemassa, mutta ilman välittömiä kansallisia investointeja sopimusten toteutukseen, niiden tavoitteet jäävät saavuttamatta

TILANNEKUVA AJURIT / LUONTOTYYPIT

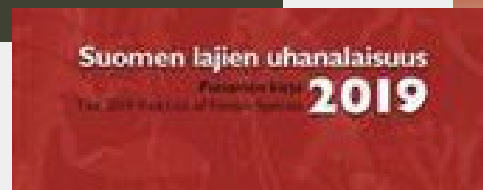
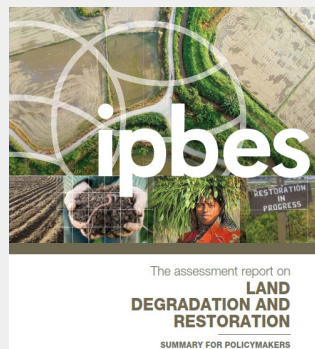

TILANNEKUVA GLOBAALI JA SUOMI

- Miljoona uhanalaista lajia ja 60 % kaikista eläimistä hävitetty
- Vuoteen 2050 mennessä maailman kaikesta monimuotoisuudesta 38–46 % menetetään
- Elämä planeetalla hiipuu

AJAMME PLANEETTA KOHTI KUUDETTA MASSASUKUPUUTTOA

MITÄ SIITÄ?

- 75% maailman viljelykasveista ja 35% ruoantuotannon volyymistä tarvitsee pölyttäjän
- Suomessa viitteitä siitä, että pölytys rajoittaa rypsin ja herukoiden satoa

The assessment report on
**POLLINATORS,
POLLINATION AND
FOOD PRODUCTION**
SUMMARY FOR POLICYMAKERS

MITÄ SIITÄ?

IHMISKUNNAN TULEVAISUUS ON UHATTUNA

- Elinympäristöjen heikentäminen ja luonnon monimuotoisuuden häviäminen vaikuttavat jo nyt haitallisesti kahteen viidestä ihmisestä maailmassa
- Vuoteen 2050 mennessä viljelysmaiden tuotantokyky laskee 10%, paikoin jopa 50%, kun samalla väkimäärä kasvaa 30%
- Vuoteen 2050 mennessä elinympäristöjen heikentyminen yhdessä ilmastonmuutoksen kanssa lisää yhteiskunnallista epävakautta ja konflikteja, ja johtaa 50 – 700 miljoonan ihmisen massapakolaisuuteen
- Elinympäristöjen heikentymisestä ja monimuotoisuuden häviämisestä johtuvat taloudelliset kustannukset ovat jo yli 10% globaalista bruttokansantuotteesta

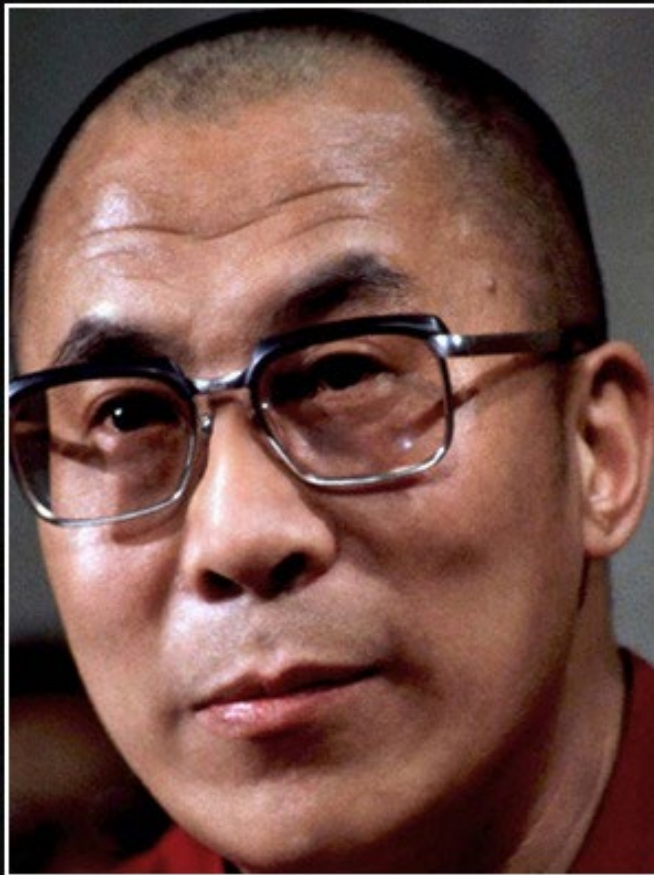
TARVITAAN SYSTEEMIMUUTOS

- Perimmäiset syyt ympäristökriisiin ovat tuotanto ja kulutus jota kasvuun perustuva talousjärjestelmä yhdessä globaalin väestönkasvun kanssa ruokkii
- Valtioiden on asetettava rajat yksilöiden ja yritysten toiminnalle ja noudatettava globaaleja sopimuksia
 - / Sääntöjä ja kieltoja ihmisen hyvinvoinnin kannalta turhan kulutuksen suitsimiseksi
 - / Ympäristöhaittojen ja päästöjen kompensointivelvoite (ohjaa pienentämään vältettävissä olevia haittoja)
 - / Tuotantoon kohdistuvat maksut ja kannusteet sekä kulutukseen kohdistuvat haittaverot
- Yksilöiden valinnoilla on merkitystä ja yrityksillä on keskeinen rooli
 - / Pakkoa odotellessa vapaaehtoiset toimet ensiarvoisen tärkeitä

KIITOS

janne.kotiaho@jyu.fi
@JanneKotiaho

It's unrealistic to think that the future of humanity can be achieved only on the basis of prayer; what we need is to take action.

— Dalai Lama —

AZ QUOTES